

Άγιος

Νικόδημος και Κοσμάς ο Αιτωλός.

Μεταξύ των δύο αγίων υπάρχει στενή σχέση. Και οι δύο έζησαν στην περίοδο της τουρκοκρατίας και μάλιστα συνυπήρξαν για κάποιο διάστημα. Ο άγιος Νικόδημος γεννήθηκε το 1749, ενώ ο άγιος Κοσμάς μαρτύρησε το 1779.

Δηλαδή ο άγιος Νικόδημος ήταν 30 ετών όταν μαρτύρησε ο άγιος Κοσμάς. Για 30 χρόνια συνυπήρχαν· δεν γνωρίζουμε κι αν είχαν προσωπικά συναντηθεί κάποτε. Πάντως ο άγιος Νικόδημος τον είχε ακουστά και συνέγραψε και τον βίο του στο «Νέο Μαρτυρολόγιο». Εκεί στο «Νέο Μαρτυρολόγιο» γράφει ο άγιος Νικόδημος κατά λέξη· «Ήτον δε η διδαχή του, καθώς ημείς αυτήκοοι αυτής εγενόμεθα, απλουστάτη, ωσάν εκείνη των αλιέων..». Άρα υπήρξε ακροατής του τουλάχιστον. Ο Κοσμάς ο Αιτωλός μαρτύρησε 42 χρόνια πριν την επανάσταση του 1821 και ο Νικόδημος κοιμήθηκε το 1809 12 χρόνια πριν την επανάσταση. Και οι δύο ήταν Αγιορείτες μοναχοί και οι δύο έδρασαν σαν φωτιστές του γένους. Ο ένας

κηρύττοντας προφορικά (διασώθηκαν οι διδαχές του και γραπτά), ο άλλος γράφοντας περισπούδαστα θεολογικά και εποικοδομητικά βιβλία. Επίσης ο άγιος Νικόδημος γεννήθηκε στη Νάξο και σπούδασε αρχικά στη σχολή της Νάξου, όπου διδάσκαλος ήταν ο αδελφός του Πατροκοσμά ο ιερομόναχος Χρύσανθος.

Η προσφορά του ως μοναχού.

Ο άγιος Νικόδημος είναι εξάισιο και κορυφαίο παράδειγμα τι μπορεί να προσφέρει κάποιος στην Εκκλησία χωρίς να έχει κανένα αξίωμα και κανένα οφφίκιο. Υπήρξε απλούς μοναχός ασυνήθιστα όμως μορφωμένος. Δεν έγινε ούτε ιερέυς. Κι όμως το συγγραφικό του έργο, είναι τεράστιο και πολυμερές τον καθιέρωσε ως πατέρα και διδάσκαλο της Εκκλησίας και κατέστησε την προσφορά του τεράστια και διαχρονική. Ο καθηγητής της φιλοσοφικής σχολής του Στρασβούργου Αστέριος Αργυρίου παραλληλίζει την προσφορά του στο χώρο της εκκλησιαστικής γραμματείας με αυτήν του Αδαμαντίου Κοραή στο χώρο της αρχαιοελληνικής γραμματείας κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας. Δεν υπάρχει τομέας ή κλάδος της θεολογικής επιστήμης με το οποίο να μη έχει ασχοληθεί. Υπήρξε συγγραφεύς ικανώτατος, χαλκέντερος και παραγωγικότατος.

Στον εν γένει ερμηνευτικό τομέα η προσφορά του τεράστια.

Ερμήνευσε τις 14 επιστολές του Παύλου και τις 7 Καθολικές.

Ερμήνευσε επίσης το Ψαλτήριο.

Ερμήνευσε και σχολίασε και κωδικοποίησε τους κανόνες της Εκκλησίας συγγράφοντας το περίφημο και γνωστό σε όλους μας «Πηδάλιο». Επίσης συνέγραψε το περίφημο «Εξομολογητάριο» με οδηγίες για τους Πνευματικούς αλλά και για τους εξομολογούμενους.

Ερμήνευσε τους κανόνες που ψάλλονται στις δεσποτικές και θεομητορικές εορτές με το περίφημο «Εορτοδρόμιο». Ερμήνευσε την εννάτη ωδή της Θεοτόκου με το βιβλίο του «Κήπος χαρίτων». Ερμήνευσε τους Αναβαθμούς, τα μικρά εκείνα τροπάρια που ψάλλονται στον όρθρο της Κυριακής πριν το εωθινό ευαγγέλιο και είναι διαφορετικά για κάθε ένα από τους οκτώ ήχους, με το βιβλίο του «Νέα Κλίμαξ».

Στον τομέα της ηθικής έγραψε την «Χρηστοθήεια» που μιλά για το ήθος των χριστιανών και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η «Ηθική» της τουρκοκρατίας. Έγραψε επίσης το «Συμβουλευτικόν Εγχειρίδιον ή Περί της φυλακής των πέντε αισθήσεων», κατά παράκληση του εξαδέλφου του επισκόπου Ευρίπου Ιεροθέου.

Διακρίθηκε στο χώρο της πατρολογίας. Έγραψε την «Φιλοκαλία», μία ανθολογία με τη ζωή και την διδασκαλία διαφόρων νηπτικών πατέρων και τον «Ευεργεντινόν» με ανέκδοτα από τη ζωή των πατέρων και των οσίων. Εξέδωσε τα έργα του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά τα οποία δυστυχώς χάθηκαν και διόρθωσε τα συγγράμματα του αγίου Συμεών του νέου θεολόγου. Διεσκεύασε επί το ορθοδοξώτερον και εξέδωσε τα δυτικά έργα «Αόρατος Πόλεμος» και τα «Πνευματικά Γυμνάσματα».

Στην αγιολογία διακρίθηκε με τον «Συναξαριστή» του, που σε 12 τόμους παρουσιάζει τη ζωή όλων των αγίων και με το «Νέον Μαρτυρολόγιον», όπου περιγράφει τους βίους των νεομαρτύρων, που άθλησαν στην περίοδο της τουρκοκρατίας. Έγραψε επίσης ακολουθίες σε πολλούς αγίους και μάλιστα σε νεομάρτυρες. Επίσης έγραψε το «Νέο Θεοτοκάριο».

Ασχολήθηκε με την λατρευτική ζωή και συνέγραψε το βιβλίο «Περί της συνεχούς θείας μεταλήψεως» το οποίο κατέστη το «ευαγγέλιο» των Κολλυβάδων.

Και πνευματικός οδηγός.

Την αξία του αγίου Νικοδήμου την κατανοούμε όχι μόνο από τα βιβλία που έγραψε αλλά και από όσα αναφέρει ο βιογράφος του, ιερομόναχος Ευθύμιος στον βίο που έγραψε για τον άγιο. Γράφει ότι «όλοι οι πληγωμένοι από τις αμαρτίες άφησαν τους αρχιερείς και τους πνευματικούς και όλοι έτρεχαν στον ρακένδυτο Νικόδημο, για να βρουν τη γιατρεία και παραμυθία από τα δεινά που τους βασάνιζαν.

Ο ίδιος ο πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄, που βρισκόταν το 1800 εξόριστος στη μονή των Ιβήρων του Αγίου Όρους, παρέπεμπε τους εξομώτες χριστιανούς, που μετανοούσαν και προσέφευγαν σ' αυτόν, διά στηριγμόν και συστηματική κατήχηση στον «Εκκλησίας απάσης θεόπνουν διδάσκαλον».

Και ό όσιος τους προέτρεπε όχι μόνο να μετανοήσουν αλλά και να μαρτυρήσουν. Και ερχόταν όχι μόνο από τα μοναστήρια και τις σκήτες και τα κελλία, αλλά και από διάφορες χώρες για να τον δουν και να παρηγορηθούν. Κι ήταν τόσο πολλοί, που αναγκαζόταν να παραπονείται για το πλήθος του κόσμου και να λέει πάμε πατέρες σε κανένα ερημονήσι να γλιτώσουμε από τον κόσμο».

Η ζωή του.

Η ταπείνωσή του δεν είχε όρια. «Εγώ είμαι το έκτρωμα», «εγώ είμαι το ψόφιο σκυλί», «εγώ είμαι το ουδέν», «ο άσοφος, ο απαίδευτος» έλεγε.

Ο Θεός τον είχε προικίσει με εξαιρετική μνήμη. Θυμόταν απέξω ολόκληρα

κεφάλαια από τα βιβλία της Γραφής και των πατέρων της Εκκλησίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το «Συμβουλευτικόν» το έγραψε στην Σκυροπούλα, που είναι ερημονήσι, χωρίς να έχει κοντά του βιβλία. Κι όμως είναι πλουσιώτατο σε αναφορές και παραθέσεις από συγγραφείς της θύραθεν και της κατά Θεόν σοφίας. Επίσης κάποτε το πρωί του Μ. Σαββάτου είπε τα πολλά αναγνώσματα της ημέρας απέξω χωρίς βιβλία.

Ήταν απλούς, ανεξίκακος, γλυκός και χαρίεις, ακτήμων και πολύ απερίσπαστος. Ζούσε πολύ ασκητικά. Το φαγητό του ήταν ρύζι νερόβραστο, νερόμελο, ελιές και μουσκεμένα κουκκιά. Όποτε του φέρνανε ψάρια τα έδινε σε κάποιο γείτονά του και τα τρώγανε μαζί. Αλλά στα 57 του ήρθε σε τόση αδυναμία που ήθελε κάθε μέρα μαγειρεμένο φαγητό και κρασί, κι ενώ έτρωγε και έπινε δεν αισθανόταν καμμία δύναμη. Προς το τέλος της ζωής του τού πέρασε τα δόντια του και κουφάθηκε και λίγο. Το 1809 τον έπιασε και ημιπληγία στο δεξί του χέρι και την γλώσσα. Και στις 14 Ιουλίου «ανατέλλοντος του αισθητού ηλίου εις την γην, εβασίλευσε ο νοητός ήλιος της Εκκλησίας του Χριστού. Οι ακτίνες όμως των διδαχών του ακόμη φωτίζουν».

Πηγή: titomihelakis.blogspot.gr